

Appendix: afkortingen

AGS	adrenogenitaal syndroom
aids	acquired immunodeficiency syndrome
AMH	anti-Müllerian hormone
AOS	androgeen ongevoeligheids syndroom
APA	American Psychiatric Association
APA	American Psychological Association
BCR	Bulbo Cavernosus Reflex-test
BDI	Beck Depression Inventory
BPS	borderline persoonlijkheidsstoornis
BSFI-W	Brief Sexual Function Index for Women
cGMP	cyclisch guanosinemonofosfaat
CGt	cognitieve gedragstherapie
COPD	chronic obstructive pulmonary disease
COTAN	Commissie Testaangelegenheden
CPA	cyproteronacetaat
CR	Cremaster Reflex-test
CVA	cerebrovasculair accident
DDS	dopamine dysregulation syndrome
DESNOS	disorders of extreme stress not otherwise specified
DHEA	dehydro-epiandrosteron
DHT	dihydrotestosteron
DIS	dissociatieve identiteitsstoornis
DSM	Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders
DSM-IV-TR	Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, de tekstrevisie
ED	erectiele disfunctie
EFS	European Federation of Sexology
EMDR	Eye Movement Desensitization and Reprocessing
EMS	emotioneel motorisch systeem
FFS	feminiserende faciale chirurgie
fMRI	functionele Magnetic Resonance Imaging

FSD	female sexual dysfunction
FSDS	Female Sexual Distress Scale
FSFI	Female Sexual Function Index
FSH	follikelstimulerend hormoon
GAS	Groninger Arousalability Scale
GIS	genderidentiteitsstoornis
GIS-NAO	gender identiteitsstoornis - niet anderszins omschreven
GMP	guanosine-monofosfaat
GRISS	Golombok Rust Inventory of Sexual Satisfaction
GnRH	gonadotrophin releasing hormone
HAART	Highly Active Anti Retroviral Therapy
HBV	hepatitis B-virus
HCG	humaan chorion gonadotrofine
hiv	humaan immunodeficiëntie virus
HPV	humaanpapillomavirus
IASR	International Academy of Sex Research
ICD	International Classification of Diseases
IIEF	International Index of Erectile Function
IM	Intervention Mapping
IF	impactfactor
ILKS	Intiem lichamelijk kontaktschalen
IPOV	Interactionele Probleem Oplossings Vragenlijst
IUD	intra-uterine device
IUS	intra-uterine system
KKL	Korte Klachten Lijst
LAM	lactatieamenorroe
LH	luteïniserend hormoon
LIST	Leidse Impotentie Screening Test
LNG-IUS	levonorgestrel-releasing intrauterine system
LOPS	Landelijk Overleg Poliklinieken Seksuologie
MEC	Medisch Ethische Commissie
MINI	Mini International Neuropsychiatric Interview
MMQ	Maudsley Marital Questionnaire
MPA	medoxyprogesteronacetaat
MRI	magnetic resonance imaging
MS	metabool syndroom
MS	multiple sclerose
NAH	niet-aangeboren hersenletsel

NFP	natural family planning
NIP	Nederlands Instituut van Psychologen
Nisso	Nederlands Instituut voor Sociaal Sexuologisch Onderzoek
NVIO	Nederlandse Vereniging voor Impotentieonderzoek
NRV	Nederlandse Relatie Vragenlijst
NVOG	Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie
NVWS	Nederlandse Vereniging voor Seksuologie
NVSH	Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming
OAC	orale anticonceptie
PADAM	partial androgen deficiency of the aging male
PAE-5 remmer	fosfodiesterase 5 remmer (erectie-bevorderend middel)
PCL-R	Psychopathy CheckList-Revised
PE	premature ejaculatie
PEP	postexpositie profylaxe
PET	positron emission tomography
PFDO	psychofysiologisch diagnostisch onderzoek
PHM	peptide histidine methionine
PMS	premenstrueel syndroom
POF	premature ovarian failure
PPG	penis plethysmografie
PrEP	pre-expositie profylaxe
PSA	prostaatspecifiek antigeen
PTSS	posttraumatische stressstoornis
SAPAS	Standardised Assessment of Personality, Abbreviated Scale
SBS	Seksualiteitbelevingschalen
SSRI	selectieve serotonineheropnameremmer
PSTG	Platform van Sexuologische Teams in GGZ-instellingen
SCID	Structured Clinical Interview for DSM Disorders
SCL-go	Symptom Checklist-go
SCT	sociaal-cognitieve theorie
SFQ	Sexual Function Questionnaire
SHBG	sekshormoonbindende globuline
SIDI-F	Sexual Interest and Desire Inventory-Female
SMS	somatisch motorisch systeem
SRI	Serotonin Reuptake Inhibitor
SRY	sex determining region
rem	rapid eye movement
RNG	Rutgers Nisso Groep

SSSS	Society for the Scientific Study of Sexuality
TDS	testosterondeficiëntie syndroom
THL	traumatisch hersenletsel
TRH	thyrotropin releasing hormone
TvS	Tijdschrift voor Seksuologie
VIP	vasoactive intestinal polypeptide
VETC	voorlichting in eigen taal en cultuur
VFS	Vereniging voor Forensische Seksuologie
VRT	Visual Reaction Time
VSD	Vragenlijst voor het signaleren van seksuele dysfuncties
VVS	Vlaamse Vereniging voor Seksuologie
VVS	vulvaire vestibulitis syndroom
WAS	World Association for Sexual Health
Wet BIG	Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg
WGBO	Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst
WHO	Wereld Gezondheidsorganisatie
WMO	Wet Medisch-wetenschappelijk Onderzoek
WVSD	Wetenschappelijke Vereniging voor Seksuele Disfuncties
ZIL	Zelfinventarisatielijst Posttraumatische Stresstoornis

Register

aandoeningen			
–, kleine bekken	107	–, vragenlijst	57
–, penis	97	bevolkingsonderzoek, NIPO	172
–, prostaat	102	bewustzijnverlagende drugs	
–, scrotum	100	–, GHB	568
–, testis	100	–, Rohypnol	568
–, vrouwelijke uitwendige genitalia	105	bijbal	101
aantrekkingskracht, volwassenen	169	billijkheidstheorie	149
adolescenten, seksuele ontwikkeling	163	bio-ecologisch model, Bronfenbrenner	159
adrenarche	76	biologische theorie	472
afferente informatie	117	biopathologische conceptualisatie	474
afwijkende seksuele interesse	444	biopsychosociale	
afwijkingen, genitaal	94	–, leertheorie	440
agenesie, vaginaal	95	–, theorie	47
alcohol		bipolaire stoornis	517
–, myopie-effect	569	bipotentialiteit	398
–, psychologisch effect	569	biseksuele oriëntatie	520
–, seksueel misbruik	569	blaaskanker	510
–, seksuele respons	569	blue balls	101
alternatieve responscyclus, Basson	73	borderline persoonlijkheidsstoornis (BPS)	520
Alzheimer, ziekte van	519	borsten	105
amnesie	422	borstkanker	507
androgenen	81, 88	boulimie	519
andropauze	83	Bowlby, gehechtheidstheorie	159
angststoornis	518	Bronfenbrenner, bio-ecologisch model	159
anhedonie	516	bulbi vesitibuli	104
anorexia nervosa	519	Buss, seksuele strategieën	130
antidepressiva	526	Buss, theorie van de seksuele strategieën	132
–, seksuele bijwerking	528	Byrne, gedragsequentiemodel	145
antipsychotica	524	cervixcarcinoom	508
anxiolytica	524	CF	497
astma	496	chirurgische behandeling	
asymmetrisch		–, MV-transseksuelen	413
–, dysgenesie	93	–, VM-transseksuelen	413
–, penis	97	chronisch obstructieve longziekte (COPD)	496
autismespectrumstoornis	520	climacterium	81
autonoom deel zenuwstelsel	116	clitoris	104
baarmoeder	106	coercive tactic, verkrachting	133
baarmoederhalskanker	508	cognitief-gedragstherapeutische behandeling	477
baarmoederkanker	508	cognitieve gedragstherapie	332, 443
balzak	100	cognitieve problemen	422
Bartholin, klieren van	104	cognitieve proces, zenuwstelsel	110
Basson, alternatieve responscyclus	73	coïtus interruptus	243
behandeling seksuele problemen	427, 431	colpos	105
behoefteprincipe	455	conceptie	554
bekkenbodern	107	–, coïtusfrequentie	554
bekkenfysiotherapie	333	–, ejaculatiefrequentie	554
beroerte	503	–, opwinding man	554
besnijdenis		–, opwinding vrouw	554
–, man	512	–, orgasme vrouw	554
–, vrouw	511	–, timing	554
betrouwbaarheid onderzoek	46	–, timing orgasme	555
		confluence model, Malamuth	133, 135

confluentiemodel	440	essentialistische theorie	47
constructvaliditeit, vragenlijst	58	etnisch-culturele diversiteit	191
COPD	496	evaluatieve conditionering	348
Cowper, klieren van	102	evidence based-benadering	50
crisisinterventie	430	experimenteel onderzoek	
criteriumvaliditeit, vragenlijst	58	–, nadelen	62
crossculturele diversiteit	188	–, voordelen	63
crossgenderidentiteit	395	experimenteel-klinisch onderzoek	50
cryptorchisme	94	expliciet geheugen	140
CVA	503	exploratieve onderzoek	49
cystic fibrose (CF)	497	exposure-behandeling	349
		externe validiteit	46
darmkanker	510		
date rape	568	faalangst	518
debt bonding	206	farmaceutische seksdrug	210
depressie		female androgen insufficiency	81
–, anhedonic	516	fertiliteitsstoornis, oorzaak	556
–, hormonen	516	fimosis	94
–, libidoverlies	516	frenulum	96
–, opwindingsstoornis	516	frequentie seksueel contact, volwassenen	169
–, orgasmestoornis	516	FSH	77
–, psychiatrische	515		
–, psychosociaal probleem	516	gedragssequentiemodel, Byrne	145
–, semen	517	gehechtheidstheorie, Bolwby	159
descriptief onderzoek	48	geheugen	140
deviante conditionering	444	genderconsistentie	400
DHT	77	genderconstantie	400
diafragma		genderdifferentiatie	
–, pelvis	108	–, psychoanalytische visie	399
–, urogenitale	109	–, sociaal-cognitieve leertheorie	400
diagnostiek zedendelinquent	450	genderdysfore gevoelens	405
differentiatie		genderdysforie	395
–, hypothalamus	112	genderidentiteit, kinderen	160
–, mechanisme	113	genderidentiteitsstoornis (GIS)	395
dihydrotestosteron, DHT	77	genderlabeling	400
disfunctioneel schema	443	genderproblemen	404
dissociatieve identiteitsstoornis	422	genderrol	395, 405
diversiteit		gendersegregatie	400
–, crosscultureel	188	genderstabiliteit	400
–, essentialistisch perspectief	192	genitalia	
–, etnisch-culturele	191	–, mannelijk	95
–, intracultureel	191	–, mannelijke seksuele opwinding	83
–, sociaal-constructionistisch perspectief	192	–, vrouwelijk	102
doing diversity	193	–, vrouwelijke seksuele opwinding	81
doing gender	193	geslachtsdifferentiatie	399
dubbele seksuele moraal	181	geslachtsorganen	
ductus deferens	101	–, ontwikkeling	75
dwardslaesie	505	–, regulatie productie	89
dwardslaesiepatiënt, reflexmatige erectie	116	–, structuur en werking	85
dysgenesie	93	geslachtskenmerken, secundaire	77
		geslachtsontwikkeling, gestoorde	93
ecstasy	572	geslachtsorganen, embryonale ontwikkeling	77
effectiviteit behandelingen	426	geslachtssteroiden	88
efferente informatie	118	gestoorde geslachtsontwikkeling	93
eierstokken	107	gestructureerd klinisch oordeel	449
eileiders	107	gezondheid, seksueel	217
ejaculatiestoornis	560	gezondheidsbevordering	218
embryonale ontwikkeling geslachtsorganen	77	glandulae bulbo-urethrales	102
emerging adulthood	166	glandulae vestibulares majores	104
emotie, seksuele opwinding	142	globale instrumenten, zelfrapportage	56
endometriumcarcinoom	508	GnRH	76
epididymis	101	gonaden, dysgenesie	93
erectie	99	gonadotrofinen	85
–, reflexmatig	99	goodlivesmodel	456
erectiestoornis	560	G-plek	106
erotische plasticiteit	183		
essentialistisch perspectief, diversiteit	192	health gap	190

hechtingsstijlen	442	labia pudendi	102
hermafroditisme	93	laboratoriumonderzoek	326
hersenkneuzing	504	lactatieamenorroe (LAM)	244
hiv-preventie	255	late onset hypogonadisme	84
hofmakingsstoornis	474	leefstijlen, volwassenen	166
holebi's	186	leertheoretische visie	472
homo-heteroseksuele paren, verschillen	187	lesbische seks	186
homoseksualiteit	186	lichamelijk onderzoek	323
homoseksuele identiteit, ontwikkeling	164	–, beleving	325
hormonale behandeling	407	–, uitvoering	324
–, MV-transseksuelen	410	longitudinaal onderzoek	50, 54
–, VM-transseksuelen	411	–, observationeel	55
hymen imperforatus	95	lovemap	473
hypoandrogenisme	84	loverboy, prostitutie	207
hypospadië	94	lymfeklierkanker	510
hypothalamus	110	lymfoom	510
–, structurele verschillen	114		
hysterectomie	502	Malamuth, theorie van seksueel geweld	133
		mammae	105
impliciet geheugen	140	mannelijk pseudo-hermafroditisme	93
incidentieonderzoek	49	man-vrouwovereenkomsten	183
informatieverwerkingsperspectief	137	man-vrouwverschillen	182
inhoudsvaliditeit, vragenlijst	58	Masters en Johnson, sekstherapie	331
innervatie	115	masturbatie	168
instrumenten, zelfrapportage	56	McGuire, Persuasion-Communication model	222
integriteitsprincipe	456	medicalisering seksualiteit	211
interactiecompetentie	159	medicamenteuze behandeling	333
interbeoordelaarsbetrouwbaarheid	57	medische hulp	
interdependentietheorie	149	–, man	494
interne consistentie, vragenlijst	57	–, vrouw	494
interne validiteit	46	menopauze	82
interpersoonlijk model van seksuele satisfactie	150	mensenhandel, prostitutie	207
Intervention Mapping (IM)	221	menstruele cyclus	79
intraculturele diversiteit	191	micropenis	94
inwendige genitaliën		motivatiecircuit	145
–, man	100	MS	504
–, vrouw	105	multiple sclerose (MS)	504
kanker		MV-transseksuelen	
–, baarmoeder	508	–, chirurgische behandeling	413
–, baarmoederhals	508	–, hormonale behandeling	410
–, blaas	510	myopie-effect, alcohol	569
–, borst	507	neurobiologische gevolgen, extreme stress	423
–, cervix	508	neurotransmitters	120
–, darm	510	NIPO, bevolkingsonderzoek	172
–, endometrium	508	nonheteroseksuele identiteit	
–, lymfeklier	510	–, gender	187
–, lymfoom	510	–, ontwikkeling	187
–, ovarium	508	nonheterosexuality	186
–, penis	510	–, literatuur	188
–, prostaat	509	observationeel onderzoek	54
–, testis	509	–, nadelen	55
–, vagina	508	–, voordelen	55
–, vulva	508	oestradiol	89
Kaplan, seksuele responscyclus	73	oestrogenen	88
kennis van seksualiteit, kinderen	161	oorzaken seksuele problemen, senioren	174
kinderen, seksuele ontwikkeling	160	operatieve behandeling	334
kittelaar	104	opwinding	
kleine bekken, aandoeningen	107	–, emotie	142
kleine voorhokklieren	104	–, seksueel man	83
klieren van Bartholin	104	–, seksueel vrouw	81
klieren van Cowper	102	orgasme, definitie	85
Klinefelter, syndroom van	93	ouderschapsinvestering, verklaringsleutel	132
klinisch onderzoek		ovaria	107
–, beperkingen	52	ovariële dysgenesie	93
–, voordelen	52	ovariumcarcinoom	508

overdracht	304	psychotherapie, verplichte	407
overeenkomsten seksen	183	pubertas	
overgang		–, precox	78
–, man	83	–, retardata	79
–, vrouw	81	puberteit	76
PADAM	84	quasi-experimenteel onderzoek	51
parafilie		real-life-experience	405
–, definitie	467	real-lifetest	405
–, farmacologische interventie	479	rechten, seksueel	218
–, fenomenologie	469	relatiecontinueringsreactie	152
–, hormonale interventie	479	relatiedynamiek	149
–, interventie met psychofarmaca	479	relaties, adolescenten	163, 164
–, prevalentie en incidentie	468	relatievormen, volwassenen	166
parafimosis	94	responsiviteitsprincipe	455
parasymphatisch systeem	119	risicoprincipe	455
Parkinson, ziekte van	505	risicotaxatie	448
partnerrelaties senioren, ontwikkelingen	174		
partydrug	572	satisfactie, relatiedynamiek	150
penis	95	schaamlippen	102
–, aandoeningen	97	schede	105
–, grootte	99	schizofrenie	517
peniscarcinoom	510	scrotum, aandoeningen	100
performative gender	193	secundaire geslachtskenmerken	77
perineale spieren	109	seks in de zwangerschap	
periodieke onthouding	243	–, gedrag	562, 563
persoonlijkheidsstoornis	422	–, lichamelijke aspecten	561
Persuasion-Communication model, McGuire	222	–, partnerrelatie	563
planmatige voorlichting	219	–, psychologische aspecten	562
PLISSIT-model	431	–, seksuele respons	562
poppers	570	seks na de partus, lichamelijke aspecten	562
porno	197	seksdrug, farmaceutisch	210
–, consument	199	sekseverschillen	
–, schadelijkheid	200	–, cognitie	182
–, wetgeving	198	–, context	185
postmenopauze	82	–, interactionele processen	185
posttraumatische stressstoornis (PTSS)	421	–, seksueel geweld	182
premenstrueel syndroom, PMS	81	seksfysiologische veranderingen	
preparatorische conditionering	348	–, man	84
prevalentieonderzoek	49	–, vrouw	81
preventie, soa en hiv	255	seks therapie, behandelmodel Masters en John-	
progestagenen	88	son	331
prostaat, aandoeningen	102	seksualiteit	
prostaat kanker	509	–, kinderen	161
prostitutie	201	–, medicalisering	211
–, loverboy	207	–, senioren	172
–, mensenhandel	207	–, senioreninstelling	176
–, migratie	206	seksueel afwijkende belangstelling	443
–, mobiliteit	206	seksueel functioneren, vrouw	80
–, motieven	203	seksueel gedrag, kinderen	161
–, risico's	207	seksueel geweld	
–, wetgeving	202	–, crisisinterventie	430
prostitutiebezoek, motief	208	–, date rape-programma	290
proximate factor	130	–, eerste opvang	430
pseudo-hermafroditisme	93	–, gedwongen prostitutie, kinderen	271
pseudo-phimosis	97	–, gedwongen prostitutie, volwassenen	273
psychiatrische depressie	515	–, juridische definitie	268
psychoanalytisch		–, lichamelijke problemen	423
–, behandeling	478	–, Malamuth	133
–, benadering	472	–, minderjarige	269
–, visie, genderdifferentiatie	399	–, niet-verwanten	269
psychofysiologisch		–, plegerschap	279, 280, 281
–, laboratoriumonderzoek	62	–, preventieactiviteiten	274
–, onderzoek	326	–, relatiesfeer	272
–, seksonderzoek	61	–, risicogroepen	280
psychometrische toetsing, vragenlijsten	57	–, sekseverschillen	429
psychopathie zedendelinquent	454		

→, seksuele problemen	423	→, bacterieel	500
→, slachtofferschap	281, 282	→, chlamydia-infectie	500
→, sociaalpsychologische definitie	268	→, genitale wratten	500
→, sociologische definitie	268	→, gonorroe	500
→, verklaringsmodellen	420	→, herpes	500
→, verwanten	269	→, syfilis	500
→, volwassenen	272	→, viraal	500
→, weerbaarheidprogramma	284	soa-preventie	255
→, weerbaarheidstraining	285, 289	sociaal uitwisselingsperspectief, basisprincipes	148
seksueel misbruik		sociaal-cognitieve leertheorie,genderdifferentia-	
→, alcohol	569	tie	400
→, mensen met een beperking	271	sociaal-cognitieve visie	472
seksueel overdraagbare aandoening (soa)	251	sociaal-constructionistisch perspectief, diversite-	
seksueel verlangen		teit	192
→, ontstaan	143	sociaal-constructionistische theorie	47
→, vrouw	81	sociaalpsychologische theorie	471
seksuele activiteit, senioren	173	socioseksualiteit	182
seksuele anamnese zedendelinquent	454	somatisch systeem	119
seksuele beleving, volwassenen	170	Spaanse kraag	94
seksuele dagdromen	168	specifieke instrumenten, zelfrapportage	56
seksuele deviantie	452	specifieke problemen, mannelijke slachtoffers	425
seksuele differentiatie		specifieke zedendiagnostiek	451
→, hypothalamus	112	stemmingsstabilisatoren	526
→, mechanisme	113	stepped care	329
seksuele disfunctie, diabetes	501	stereotypering, gevaar van	189
seksuele en relationele vorming	287	steroidstructuur, geslachtshormonen	85
seksuele fantasiën	168	stimulus, definitie	139
seksuele gerichtheid	395	strategieën, seksuele	132
seksuele gevoelens, kinderen	162	sympathisch systeem	119
seksuele gezondheid	217	syndroom van Klinefelter	93
seksuele interactiecompetentie	279	syndroom van Turner	93
seksuele intimidatie	272	systeemtherapie	332
seksuele ontwikkeling		taaislijmziekte	497
→, adolescenten	163	te vroege puberteit	78
→, kinderen	160	teelbal	100
→, theorievorming	158	tegenoverdracht	308
→, vaste relatie	168	test-hertestbetrouwbaarheid	57
seksuele opwinding		testiculaire dysgenesie	93
→, emotie	142	testikel	100
→, man	83	testis, aandoeningen	100
→, vrouw	81	testiskanker	509
seksuele oriëntatie	395	testosteron	88
seksuele problemen		theorie van de seksuele strategieën, Buss	132
→, behandeling	427, 431	theorie van seksueel geweld, Malamuth	133
→, senioren	174	THL	504
seksuele rechten	218	toepassingsgericht onderzoek	51
seksuele responscyclus	84, 137	transgenderisten	395
→, Basson	73	transseksualiteit	395
→, indeling	85	Transtheoretisch Model	223
→, Kaplan	73	transvestitisme	395
→, Kaplan en Lief	138	traumatisch hersenletsel (THL)	504
→, Masters en Johnson	137	tubae Fallopii	107
seksuele satisfactie, relatiedynamiek	150	tubae uterinae	107
seksuele stimulus, definitie	139	Turner, syndroom van	93
seksuele strategieën, Buss	130	uitwendige genitalia	
seksuele systeem	139	→, aandoeningen	105
seksuele verschillen	131	→, mannelijk	77
seksuele voorlichting	217	→, vrouwelijk	77
→, effectiviteit	226	uitwisselingsperspectief, basisprincipes	148
→, thema's	224	ultimate factor	130
→, verspreiding	225	urethra	
sensate focus-oefeningen	331	→, femina	104
seriële monogamie	130, 164	→, masculina	97
SHBG, eiwit	84	uterus	106
sildenafil, efficacy-onderzoeken	52		
single case design	51		
soa	251		

vagina	105	vragenlijst	
vaginacarcinoom	508	–, validiteit	58
vaginale agenesie	95	–, zelfrapportage	57
vaginaseptum	95	vroege puberteit	78
vaginisme	561	vrouwelijk pseudo-hermafroditisme	93
vas deferens	101	vrouw-manovereenkomsten	183
vascularisatie	122	vrouw-manverschillen	182
vasocongestie	99	vruchtbaarheidsstoornis	555
verkrachting, coercive tactic	133	–, oorzaak	556
verlate puberteit	79	vulva	102
verplichte psychotherapie	407	vulvacarcinoom	508
verschijningsvormen, observationeel onderzoek	54	wetgeving, porno	198
verschillen, seksueel	131	zaadbal	100
verstandelijke beperking		zaadblaasjes	102
–, genetische oorsprong	541	zaadleider	101
–, hepatitis B	544	zedendelinquent	
–, hiv	544	–, diagnostiek	450
–, ouderschapswens	542	–, psychopathie	454
–, preventie seksueel misbruik	545	–, seksuele anamnese	454
vertraagde puberteit	79	zedendiagnostiek, specifiek	451
vesiculae seminales	102	zedenmisdriven	438
vestibulum vaginae	102	zelfhulp	
VM-transseksuelen		–, instelling	495
–, chirurgische behandeling	413	–, medisch-technische informatie	495
–, hormonale behandeling	411	–, sociale vaardigheden	495
volwassenheid		zelfrapportageonderzoek	
–, man	83	–, nadelen	59
–, vrouw	79	–, voordelen	59
voorhof schede	102	zelfregulatiemodel	445
voorlichting		zelfselectiebias	63
–, planmatig	219	ziekte van Alzheimer	519
–, seksuele	217	ziekte van Parkinson	505
voorstanderklier	102		